

Examensarbete

Förskolläraryrket / UV6078, 210hp

Undervisning i ordförråd

En mikro-etnografisk studie om pedagogers didaktiska val i språkundervisning med flerspråkiga barn på en mångkulturell förskola

Halmstad Högskola 2024-09-02

Författare: Regina Åkesson & Emma Svensson

Handledare: Anders Nelson & Lotta Fritzdorf

Examinator: Cecilia Jeppsson

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka hur pedagoger arbetar med ord- och begreppsförståelse på en mångkulturell förskola med barn som har annat modersmål än svenska. För att undersöka detta har vi gjort en mikro-etnografisk studie där vi har gjort deltagande observationer för att observera pedagogers arbetssätt. Vi har även intervjuat pedagogerna där fem frågor ställdes för att få deras perspektiv på sitt arbete med flerspråkiga barn. Studiens resultat påvisar tre olika arbetssätt som vägde tyngst genom hela studien; upprepning av ord och begrepp, tydliggörande av ord och begrepp samt transspråkande. Vår slutsats blev att upprepning, tydliggörande och transspråkande är de tre viktigaste arbetssätten när det kommer till ord- och begreppsundervisning.

Nyckelord: Flerspråkighet, mångkulturell förskola, pedagogiska arbetssätt, språkundervisning, begreppsförståelse, ordförråd, transspråkande.

Abstract

The aim of this study is to examine how teachers work with vocabulary development at a multicultural preschool with multilingual children. To examine this we have chosen to do a micro-ethnographical study where we did a participatory observation to observe teachers' work strategies. We have also chosen to interview teachers and asked five questions in order to get the teachers' view of their work. The study's results established that three different strategies were the main work strategies throughout the study: repetition of vocabulary, clarifying of vocabulary and translanguaging. The conclusion is that repetition, clarifying and translanguaging is the three main and most important work strategies when it comes to vocabulary development.

Keywords: multilingualism, multicultural preschool, language education, teaching strategies, conceptual understanding, vocabulary development, translanguaging

Förord

Vi vill tacka våra handledare Anders Nelson och Lotta Fritzdorf för att ha stöttat oss i detta arbete samt gett oss både uppmuntran och vägledning. Vi vill även tacka förskolan vi fick utföra vår studie på och dem deltagande pedagogerna. Utan er hade det inte blivit något examensarbete. Till sist vill vi tacka varandra för gott samarbete och disciplin.

Tack!

Regina Åkesson & Emma Svensson

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	1
2.	Syfte och frågeställning	3
3.	Bakgrund.....	4
3.1	Undervisning i svenska som andraspråk.....	4
4.	Tidigare forskning.....	5
4.1	Pedagogernas perspektiv och arbetssätt.....	5
4.2	Metoder för utveckling av ord- och begreppsförståelse ..	7
4.3	Sammanfattning tidigare forskning.....	9
5.	Teoretisk utgångspunkt	11
5.1	Didaktiskt teoretiskt perspektiv	11
5.2	Den didaktiska triangeln	12
6.	Metod	14
6.1	Mikro-etnografisk ansats	14
6.2	Deltagande observation.....	15
6.3	Inifrånperspektiv	15
6.4	Fältanteckningar.....	16
6.5	Deltagare	16
6.6	Etiska överväganden	16
6.7	Genomförande.....	18
6.7.1	Vardagssituation	18
6.7.2	Fri lek	18
6.7.3	Undervisningssituation	19
6.8	Analysmetod	19
7.	Resultat	21
7.1	Upprepning av ord och begrepp.....	21
7.2	Tydliggörande av ord och begrepp.....	23
7.3	Avancerade ord och begrepp	26
7.4	Transspråkande	27
7.5	Sammanfattning av resultat.....	27
7.6	Analys	28
8.	Diskussion.....	31
8.1	Resultatdiskussion	31
8.1.1	Vikten av ord- och begreppsförståelse	31
8.1.2	Pedagogers erfarenhet.....	32
8.2	Metoddiskussion	34

9. Slutsatser	38
10. Didaktiska implikationer.....	39
11. Vidare forskning.....	40
12. Referenser	41
Bilagor.....	44
Bilaga 1	44

1 Introduktion

Förskolan är en kulturell mötesplats där barn och vuxna möts dagligen. 20% av barnen som vistas på svenska förskolor är flerspråkiga barn som antingen själva är födda utomlands eller har föräldrar som är födda utomlands (Lunneblad, 2018). Den mångkulturella förskolan i Sverige har varit under diskussion då det mestadels bara vistas flerspråkiga barn på mångkulturella förskolor. Detta i sig resulterar i att undervisningsinnehållet på dessa förskolor också ses som mångkulturellt. Undervisningens fokus hamnar ofta på tvåspråkigheten; svenska som andraspråk och modersmålsundervisning (Lunneblad, 2018).

När olika kulturer möts blandas många olika språk. Detta gör att förskolorna i Sverige kan bli mångkulturella med ett flerspråkigt arbetssätt. Det ska inte spela någon roll vilket modersmål ett barn har, utbildningen på förskolan ska främja flerspråkiga barns ord-och begreppsförståelse.

I undervisning är det viktigt att pedagogerna gör didaktiska val som främjar flerspråkiga barns språkinläring. Pedagogernas sätt att vara med barnen har stor inverkan på barnens inläring av språk (Kibsgaard, 2019). Vägledning från pedagoger är också ett sätt att stimulera barnens språkutveckling. För att vara en stödjande pedagog i barnens utveckling krävs det att vara närvarande med barnen och sätta ord på och benämna det som barnen utforskar. När pedagoger hjälper flerspråkiga barn att sätta ord på sin omgivning bidrar det till att deras värld blir språkligt klädd, vilket ökar ord- och begreppsförståelsen hos dessa barn (Berggren & Söderlund, 2023). Pedagogerna har i uppdrag att ta hänsyn till att barnens olika språk kommer att användas i olika sammanhang och situationer. En riskfaktor som kan uppstå är att pedagogerna kan ha en felaktig förväntan kring flerspråkiga barns språkutveckling, vilket kan leda till kommunikationsproblem (Bruce et.al, 2016).

Vi har, när vi i samband med vår verksamhetsförlagda utbildning har varit på förskolor, uppmärksammat att vissa barn som har svenska som andra eller till och med tredjespråk kan ha utmaningar att förstå och använda svenska ord och begrepp. Det kan vara utmanande som barn att delta i samtal och

aktiviteter fullt ut när de inte förstår språket som talas. Pedagoger utvecklar en bred kompetens och kunskap kring hur de ska arbeta med ord-och begreppsförståelse med flerspråkiga barn. För att få en närmare inblick i hur detta går till i praktiken har vi utfört en mikro-etnografisk studie och försökt att under några dagar ”bli ett” med en mångkulturell förskolas vardagskultur. Med vardagskultur menar vi alla olika situationer som uppstår under en dag på förskola, både planerad som spontan undervisning. Detta för att samla in empiri kring hur pedagogerna arbetar med ord- och begreppsförståelse, både i undervisningsformat och vardagssituationer där barnen har svenska som sitt andraspråk. Vardagssituationer innebär i denna studie både spontan undervisning och situationer som måltid, samlingar och hallsituationer.

2. Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka hur pedagoger på en mångkulturell förskola undervisar i svenska som andraspråk, med särskilt avseende på att stärka barnens ordförråd.

På vilka sätt arbetar pedagogerna med ord och begreppsförståelse på en mångkulturell förskola?

3. Bakgrund

3.1 Undervisning i svenska som andraspråk

Pedagogerna som arbetar med flerspråkiga barn behöver tänka på att inte lägga någon värdering i ”mitt” och ”ditt” när de pratar med barnen. Genom att ställa frågor som ”hur ser din flagga ut?” ”vad heter det på ditt språk?” kan pedagogerna ge barnen en känsla av att de inte hör hemma i Sverige. Det är därför viktigt att pedagogerna utformar sina arbetssätt så att frågorna som ställs är mer generella och kopplingsbara för alla (Sandell Ring, 2021).

Sverige genomgår hela tiden samhällsliga förändringar och till följd av detta kommer det alltid uppstå nya språkliga sätt att arbeta i förskolan. Vissa förskolor har inga eller några få flerspråkiga barn medan andra har majoriteten som talar annat första språk. Detta bidrar till att pedagoger blir oroliga för hur de ska möta läroplanens mål som säger att barnen ska ges möjlighet att utveckla alla sina språk. En mångkulturell förskola medför att arbetet blir mer utmanande och en annan kompetens hos pedagogerna utvecklas än på en enspråkig förskola. Det har även framkommit att pedagoger som är verksamma inom förskolan tycker att de fått för lite eller i vissa fall ingen utbildning i andraspråksutveckling. De uttrycker också att de får för lite stöd av läroplanen när det kommer till arbetet med svenska som andraspråk (Sandell Ring, 2021).

Sandell Ring (2021) skriver att i läroplanen för förskolan finns det inte något tydligt mål som riktar sig till att barnen ska få möjlighet att lära sig svenska språkets uttal och meningsuppbyggnad. Det finns dock framskrivet kring utveckling av ord- och begrepp samt hur språket kan anpassas i olika situationer.

Ett arbetssätt som kan användas i undervisning med flerspråkiga barn är transspråkande. Detta arbetssätt innebär att pedagogerna kan använda sig av barnens olika språk i undervisningen. Detta för att skapa ett sammanhang för barnen och att de lättare ska kunna göra kopplingar till de nya orden och begreppen (Sandell Ring, 2021).

4. Tidigare forskning

I denna del av arbetet kommer vi presentera tidigare forskning kring språkundervisning och pedagogers arbete med språkundervisning i svenska för barn med svenska som andraspråk i förskolan. Vi har gjort olika urval av artiklar för att hitta sådan forskning som specifikt berör vårt ämne, men även sådant som är relevant att veta för att kunna få en helhetsbild.

För att hitta artiklar om vårt valda ämne har vi sökt i databaserna Eric, SwePub och OneSearch. Vi använde sökorden preschool, kindergarden, early childhood education, teaching strategies, teaching methods, multilingualism, translanguaging, bilingualism, second language samt vocabulary development. Vi använde oss även av olika strategier för att vidga resultaten med hjälp av asterisk, citattecken och ordet "OR". Vi valde artiklar som var relevanta för oss genom att läsa artiklarnas abstracts, innehöll de våra sökord samt om de var vetenskapligt granskade. Vi valde artiklar skrivna mellan 2018 till 2024 för att ha så uppdaterad forskning som möjligt.

Vi har valt att ha med artiklar som undersöker pedagogers perspektiv och arbetssätt samt metoder för utveckling av ord- och begreppsförståelse. Vi har fokuserat på hur viktigt det är att gå in på hur pedagoger arbetar samt vilka metoder det finns för arbetet med ord- och begreppsförståelse, då vi i vår studie ska observera pedagogerna och hur de arbetar med flerspråkiga barn och deras ord-och begreppsförståelse.

4.1 Pedagogernas perspektiv och arbetssätt

Szecs, et.al (2017) och Putjata (2018) har båda undersökt pedagogers perspektiv på språk, språkmedvetenhet, flerspråkighet, språkbedömningar och strategier. I Szecs et al. (2017) gjordes en undersökning i Florida där barn skulle lära sig engelska som ett andraspråk och bedömdes utifrån ett bedömningsverktyg. Metoden för att samla in data skedde genom en kvantitativ individuell strukturerad intervju, där nio frågor ställdes. Deltagarna bads svara med exempel på strategi eller metod och frågorna var grupperade kring erfarenheter, bedömningar och pedagogiska metoder. Resultatet som

framkom ur denna studie var att lärare hade delade åsikter kring hur de på bästa sätt kunde sätta ihop och planera en undervisning för att utveckla barnens alfabetkunskap, läsning och ordförråd. Många pedagoger var överens om att det var viktigt att använda sig av visuella bilder och pekböcker för att specifikt undervisa i ord- och begreppsförståelse och att begreppsundervisning bör ske i vardagssituationer och inte bara i planerad undervisning.

Putjatas (2018) studie undersöker språkmedvetenhet i undervisning och hur flerspråkigheten kan vävas in i undervisningen som redan sker. En kvantitativ data samlades in genom enkäter, för att få fram föreställningar, kunskaper och handlingsstrategier som ömsesidigt påverkande områden inom yrket. Resultatet visade att pedagogerna uttryckte en oro över att barn med annat modersmål än tyska inte skulle ha tid att lära sig det nya språket om de bara talade sitt modersmål hemma. Pedagogerna såg inledningsvis inte något positivt med att jobba i en flerspråkig pedagogisk miljö. Efter studiens gång kunde dock pedagogerna känna större empati och ökad medvetenhet kring språklig mångfald och de förstod att de olika språken inte slår ut varandra, utan tvärtom, språken får möjlighet att samspela med varandra för en kommunikation i allmänhet. Vi kan utifrån dessa två artiklar se att pedagogers inställningar och medvetenhet är grunden till hur verksamheten jobbar med flerspråkighet och mångkultur.

Björk-Willén et.al (2018) har utfört en studie som visar att varje konversation som sker på förskolan har potential att bli en spontan undervisningssituation på ett eller annat sätt kopplat till ord och begrepp. Metoden var att analysera fyra olika filmsekvenser och transkribera innehållet. Detta utifrån ett deltagarperspektiv då forskarna analyserat de handlingar som deltagarna gjort i filmerna. Utgångspunkten i analysen har varit teoretiska begrepp som responsivitet, spänningen mellan intersubjektivitet och alteritet, polyfoni och barns skilda erfarenheter, relationen vardagliga-vetenskapliga begrepp, samt lek och lekfullhet. Resultatet från studien tyder på att förskollärarna stöttar barnen i deras språkutveckling genom att hitta nya sätt till kunskapsinläring. Förskollärarna ger barnen möjlighet till att upprepa nya begrepp, att finna ny kunskap genom spontana och planerade aktiviteter samt språkutvecklande undervisning som gör omvärlden begriplig.

Norling och Sandberg (2018) har gjort en studie vars syfte är att öka förståelsen om förskollärares arbete, för att skapa förutsättningar och möjligheter för flerspråkiga barn, samt för barnens språk-och litteracitetsutveckling i förskolan. Metoden som användes för att samla in empiri var fokusgruppsintervjuer där förskollärarna fick föra diskussion kring förbestämda frågor. Studiens resultat visar att förskollärarna har en roll att uppmuntra barn till att i lek använda mer än ett språk. Men även att barnen ska få ta del av mer avancerade ord, exempelvis att vara med i konversationer mellan vuxna och äldre barn. Det är även viktigt att utforska och uppmuntra tillsammans med barnen. Att flerspråkigheten blir något som sker i vardagen och inte bara i speciella stunder. En lärmiljö som erbjuder varianter av olika material, olika estetiska uttrycksmedel och multimodala verktyg visade sig möjliggöra för de flerspråkiga barnen att leka med bokstäver, symboler och ord. Att lärmiljön inte bara består av svenska ord och bokstäver ledde till i studien att de flerspråkiga barnen blev intresserade av ord, begrepp och språk och vill utforska detta.

Pedagogerna som deltog i Heikkilä och Lillvists (2023) studie delade med sig av sina uppfattningar kring flerspråkighet i förskolan och hur de på bästa sätt kan arbeta med detta. Studien använde sig av en interaktiv fallstudie. Genom att göra en interaktiv fallstudie så generaliserar svaren och förstås bäst av konkreta händelser. Resultatet visade på att majoriteten av pedagogerna hade gemensamt att de utgick från sina tidigare erfarenheter kring flerspråkighet och ville utveckla ett arbetssätt efter detta. Arbetslagen som arbetade tillsammans uttryckte ett stort samarbete genom hela deras undervisningsprocess. Alla i arbetslaget kände inte full trygghet i alla delar av undervisningen men då stöttade arbetslaget varandra för att få den bästa undervisningen kopplat till flerspråkighet.

4.2 Metoder för utveckling av ord- och begreppsförståelse

I sin studie antyder Wong och Samudra (2019) att barn som har ett annat modersmål än undervisningsspråket kan hamna i svåra och jobbiga situationer på förskolan, för att de inte förstår språket. Studiens syfte var att undersöka om pedagogiska

hjälpmedel kan bidra till flerspråkiga barns ord- och begrepps förståelse. Metoden för att finna ett resultat var genom att analysera med hjälp av blickspårning se hur barnens ögon förflyttade sig över skärmen. De deltagande barnen tittade på sex olika videoklipp med dubbelkodning och icke-dubbelkodning. Resultatet från denna metaanalys var att multimediarik undervisning och uppmärksamhetsstyrande skärmbaserat pedagogiskt stöd var till stor användning för barns ordförrådsinläring. Visuella bilder och upprepning är också två metoder som var till hjälp för ordförrådsutvecklingen hos flerspråkiga barn. Forskare har sett att upprepning och exponering för språk hos barn med ett annat modersmål än undervisningsspråket är viktigt för ord- och begrepps förståelse. När barn exponeras för flera olika språk ökar bredden av möjlighet att höra olika ord och begrepp i olika situationer, vilket ger chans för barnen att utveckla sitt eget ordförråd. Det är också viktigt för barnen att de får lära sig genom visuella hjälpmedel för att få en förståelse.

Johnston (2023) gjorde en studie i USA vars syfte var att studera varför pedagoger inte spenderar tid att implementera ord- och begrepps förståelse i tidig ålder. Metoden för att undersöka detta var genom att lyssna till pedagogers erfarenheter, hur de talar om undervisningen och vilka faktorer som spelar roll i sammanhanget med ord och begrepp. Johnston analyserade sju olika pedagoger och deras berättelser. Resultatet ur denna studie var bland annat att många pedagoger var oroliga kring arbetet med ord- och begrepps förståelse. Majoriteten av pedagogerna uttryckte att de inte hann med allt de egentligen ville göra med barnen för att skapa de bästa förutsättningarna inom ord- och begrepps förståelse. Det framkom även att det fanns en viss press utifrån att uppnå läroplansmålen. Detta gjorde att pedagogerna tappade undervisning kring ord- och begrepp i vardagen. Undervisningen kom dock naturligt i olika ämnen där de kopplade in ord och begrepp som de tyckte var relevanta för det fokuserade ämnet. Pedagogerna uttryckte att de ville få in mer ord- och begrepps förståelse i vardagen för att skapa så stor bredd på kunskap hos barnen, men att det inte fanns tid.

Pollard-Durodola et al. (2024) studie utgick från att ge pedagogerna nya sätt att arbeta med ord- och begrepp. Metoden som användes i studien var både kvalitativ och kvantitativ.

Detta för att studera hur pedagogerna tog till sig arbetssätten som de presenterades för. Resultatet visade på att pedagoger som introducerades för arbetet med ord- och begrepp såg en positiv inverkan hos barnen. Genom att väva in en blandning av mer avancerade ord och vardagliga ord i undervisningen med flerspråkiga barn såg pedagogerna en ökning kring barnens förståelse. Många pedagoger uttryckte att studien hjälpte dem att utveckla nya arbetssätt. Pedagogerna beskrev också vikten av en balanserad undervisning kring ord- och begrepp. Deras val av ord spelade stor roll för hur barnen skulle anamma dessa ord i sin vardag. Studien visade på att det kunde bli riskabelt att bara använda mycket avancerade ord för barnens ord- och begreppsförståelse.

Dessa artiklar under avsnitt 3.4 har djupast koppling till vårt valda problemområde och resultatet som uppkommit från dessa artiklar har vi haft i åtanke när vi observerat och analyserat vårt resultat.

4.3 Sammanfattning tidigare forskning

Vår tidigare forskning handlar om språkundervisning på mångkulturella förskolor med flerspråkiga barn. De olika studier som är framskrivna belyser olika delar kring språkundervisning i förskolan. Allt från pedagogers syn på undervisningen, hur de faktiskt arbetar och hur barnens görs delaktiga. Tillsammans bildar dessa delar en helhet i språkundervisningen.

Szecs, et al. (2017) belyser pedagogers arbete med språkundervisning och hur olika pedagoger ser på undervisningen med flerspråkiga barn. De uttrycker att det är ett viktigt arbete och att stort fokus ligger på begreppsuppfattning både i undervisning och vardagssituationer. Putjata (2018) däremot uttryckte en oro hos pedagogerna kring arbete med flerspråkighet och språkundervisning. De kände sig osäkra i ämnet och trodde inte att barnen skulle kunna lära sig två språk samtidigt. Yalcin och Cetin (2021) och Norling & Sandberg (2018) lyfter båda vikten av barns flerspråkighet och hur de får ta del av flera språk samtidigt. Yalcin och Cetin (2021) forskning visar att pedagogerna var rädda för att barnen inte kunde undervisningsspråket och skulle ha svårare att ta del av undervisningen. Norling och Sandberg (2018) beskriver i

stället pedagogers positiva syn av barns flerspråkighet. Barnen ska få ta del av mer avancerade ord genom att konversera med äldre. Heikkilä och Lillvist (2023) visar även vikten av att pedagoger som är flerspråkiga använder sig av sina olika språk när de pratar med barnen. Användning av barns olika språk i undervisning visade en positiv bild hos alla barnen. Björk-Willén et al. (2018) lyfter i sin forskning att barns delaktighet i språkundervisningen är mycket viktigt för deras utveckling. Självklart ska pedagogerna vara med och stötta men genom att barnen får ta mer ansvar i sin undervisning bidrar det till en gemensam lärande situation. Den sista forskningen lyfte arbete kring just ord- och begreppsuppfattning i förskolan med flerspråkiga barn. Wong och Samudra (2019) belyser nya sätt att arbeta med ord- och begreppsförståelse. Det som studien visade som var viktigt för utvecklingen av ord var att arbeta med uppbyggnad. Johnston (2023) beskriver en oro då pedagogerna uttrycker att de inte hinner med allt de vill för att ge barnen de bästa förutsättningarna när det kommer till språkundervisningen. De tar i stället in undervisningen i vardagen och lyfter ord och begrepp som känns relevanta för stunden. Pollard-Durodola et al. (2024) studie visade att pedagogerna som deltog såg positivt på de nya arbetsätten de introducerades för. De uttryckte att de såg en utveckling i undervisningen genom att blanda avancerade och vardagliga ord.

Vår studie har utgångspunkt i pedagogers arbetssätt och därmed är det viktigt att ha med tidigare forskning kring dessa ämnen, både för att få en förförståelse och för att kunna jämföra med vårt resultat. Under våra observationer studerade vi pedagogers arbete med ord-och begreppsförståelse. Att ha tidigare forskning som benämner detta område var intressant att ha kunskap om då vi kunde se om resultatet skiljde sig eller var likartat. Vi kunde dessutom ha med oss tankar kring att pedagoger besitter olika erfarenheter och uppfattningar om arbetet med ord-och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn.

5. Teoretisk utgångspunkt

5.1 Didaktiskt teoretiskt perspektiv

Som Wahlström (2023) uttrycker handlar didaktik om undervisningens och inläringens teori som praktik. Didaktik kan beskrivas som läran om undervisning och dess innehåll (Sjöström, 2021). Att se didaktik ur ett praktiskt perspektiv innebär att didaktik är allt som sker i verksamheten, från pedagogernas tolkning av läroplanen till det som barnen lär sig. Didaktiken kan ses både ur en praktisk och en teoretisk del men det bästa är att se det som en praktiskt-teoretisk helhet.

Vi har valt att titta ur ett praktiskt perspektiv då vi har valt att fokusera på att studera hur pedagoger väljer att arbeta med ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn. Vi har inte tagit del av pedagogers planeringar, vilka läroplansmål de arbetar efter eller styrdokument i deras verksamhet. Vi har endast fokuserat på deras handlingar i relation till ord- och begreppsförståelse.

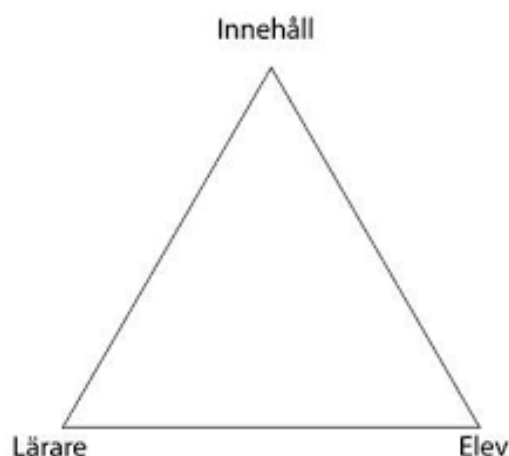
Sjöström (2021) skriver att begreppet didaktik kan variera både i stort och litet beroende på vilka faktorer som påverkar det. De olika faktorerna kan vara undervisning och lärande. I den didaktiska triangeln som beskrivs nedan lyfts samspelet mellan pedagog, barn och innehåll. Sjöström (2021) lyfter att begreppet står för både undervisningens praktik och teori vilket gör att didaktiken blir en viktig del för pedagogers yrkesprofessionlighet. Sjöström (2021) beskriver den brygga som finns mellan didaktiska teorier och didaktisk praktik, det är de didaktiska modellerna. Dessa modeller kan hjälpa pedagogerna att ge förklaringar och stöd för deras tänkande och tolkningen av praktiken de arbetar i. En del av de didaktiska modellerna är de didaktiska frågorna som pedagoger kan ta hjälp av i sitt arbete. De didaktiska frågorna är vad, varför, hur, när och kan användas som ett hjälpmedel till pedagogerna. De kan använda denna metod när de ska planera sin undervisning. Det kan hjälpa pedagogen att få svar på vad barngruppen behöver lära sig, varför behöver de ta del av detta och hur kan undervisningen ge barnen denna möjlighet (Wahlström, 2023).

I relation till vår studie har den didaktiska teorin kopplats till hur pedagogerna arbetade med ord- och begreppsförståelse.

Samt vilka specifika arbetssätt som pedagogerna använde sig av i både planerad som spontan undervisning. Wahlström (2023) trycker på hur viktigt det är som pedagog att identifiera vad för slags kunskap som är viktigt för just det enskilda barnet. I vår studie kan vi koppla teorin till hur pedagogerna väljer att arbeta med det enskilda barnet för att främja just det barnets ord-och begreppsförståelse. Alla barn har olika förutsättningar och utmaningar och behöver därmed olika hjälpmedel för att inta kunskap.

5.2 Den didaktiska triangeln

En didaktisk modell som beskrivs inom perspektivet är den didaktiska triangeln. Denna modell visar på ett specifikt undervisningsinnehåll (Sjöström, 2021). Triangeln består av tre delar; introduktion av innehåll, samspelet mellan barn och pedagog samt barnets erfarenheter av lärande (Wahlström, 2023).

Innehåll placeras högst upp i triangeln eftersom barnet möter undervisningen och socialiseras in i samhället genom undervisning. Sedan kommer relationen mellan pedagog och innehåll. Här sker hantering från pedagogens sida med undervisningens innehåll. Relationen mellan pedagog och barn och här ligger betoningen i samspelet som sker mellan dessa två parter. Till sist kommer relationen mellan barn och innehåll och här ligger det på hur barnet tar sig an undervisningsinnehållet genom eget arbete (Wahlström, 2023).

I vår studie ligger fokuset på samspelet mellan pedagogen och innehållet i undervisningen samt relationen mellan pedagog och barn. Då studiens syfte är att undersöka hur pedagogerna på en mångkulturell förskola undervisar i svenska som andra språk med fokus på ord- och begreppsförståelse.

6. Metod

6.1 Mikro-etnografisk ansats

Vår studie utgår från en mikro-etnografisk ansats. Enligt Hellman och Hellman (2020) grundar sig etnografin i att skapa beskrivningar av människors handlingar i olika situationer. Vi har studerat vardagliga och undervisningssituationer på förskolan under tre olika tillfällen. Dessa tillfällen ägde rum under två förmiddagar och en eftermiddag. Eftersom vi bara hade möjligheten att observera vid dessa tillfällen utförde vi en mikro-etnografisk studie. Bryman (2018) beskriver att mikro-etnografi äger rum i en studie som utförs under en kortare period. Mikro-etnografi innebär även att studien har ett tydligt fokusområde under observationerna. Vi valde ut ett fokusområde att studera, hur pedagogerna arbetar med ord- och begrepp efter att vi hade utfört vår förstudie.

När vi utförde vår mikro-etnografiska studie var vi beroende av förhandskunskap, tolkningar och beskrivningar trots att det är en ansats som görs i nuet. Förhandsknskaper, enligt Arvatson och Ehn (2009), är att införskaffa sig material, bestämma frågor och fastlägga en problemställning till det som ska undersökas och observeras, vilket vi har gjort genom en förstudie. Vi utförde förstudien på den aktuella förskolan för att kunna fastställa vår frågeställning, syfte och problemområde. Förstudien gick ut på att finna det som vi ansåg stod ut och verkade intressant att undersöka. Efter förstudien utförde vi observationer och anteckningar, Vi valde också att gå tillbaka till förskolan för att ställa intervjufrågor. Utifrån våra anteckningar uppkom det teman som skapades för att förstå vad pedagogerna ansåg vara viktigt i vissa situationer. Det är viktigt att det som observeras och studeras inte är skapad av oss då det kan bidra till falska resultat, till exempel att vi har styrt upp och sagt till vad pedagogerna ska säga och göra under en situation. Vi observerade hur pedagogerna på en mångkulturell förskola arbetade med ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn. Vi ville, som Hellman och Hellman (2020) säger, se hur människan och i detta fall pedagogerna agerade i sin omgivning. Till sist skedde beskrivningar, vilket gjordes i vårt färdigställda arbete där texten redigerades och finputsades (Arvatson & Ehn, 2009).

6.2 Deltagande observation

Vår studie bygger på en deltagande observation, vilket enligt Hellman och Hellman (2020) innebär att forskaren har en kombination mellan att delta och att observera. Denna metod medför att vi kan pendla mellan att observera utan att delta i exempelvis en aktivitet, eller att vi en gång väljer att vara deltagande. Vi deltog i situationer samtidigt som vi reflekterade kring vad som skedde. Inom denna metod kan även intervjuer förekomma, detta sker oftast under observationens gång för att få en inblick i hur de aktuella personerna tänker och reflekterar. Vi observerade för att förstå de handlingar vi såg i förskolan för att försöka nå en förståelse av hur pedagogerna arbetade med ord och begrepp. Vi utförde också, i enlighet med vad Hellman och Hellman (2020) föreskrev, fältboksanteckningar under de aktiva observationerna. Detta för att kunna samla in och ta med sig alla reflektioner som samlades in, som sedan användes i analysen av materialet.

Vi var deltagande observatörer, vilket enligt Aspers (2011) innebär att gå in och bli ett med den miljön eller material som studerades. Genom att vi var närvarande i miljön som observerades kunde detta bidra till att vi fick en djupare förståelse kring studiens valda område. Vi kunde koppla samman det vi såg skedde på förskolan med våra tolkningar av dessa situationer.

6.3 Inifrånperspektiv

Vi har i den mån det varit möjligt använt oss av ett inifrånperspektiv när vi observerade. Vi var deltagande och närvarande i de observerande aktiviteter och gjorde systematiska anteckningar och noteringar. Detta gjordes för att uppnå inifrånperspektivet samt att observationen skulle bli en forskningsmetod. I och med att en av oss har haft verksamhetsförlagd utbildning på förskolan innan och varit en del av arbetslaget som observerades, kunde vi lättare uppnå inifrånperspektivet. Detta gav oss möjligheten att förstå oss på hur pedagogerna agerade utifrån deras värderingar, normer och strukturer som användes för att bli meningsfulla handlingar för barnen.

6.4 Fältanteckningar

Under våra deltagande observationer använde vi oss utav fältanteckningar för att samla in data och tankar.

Anteckningarna vi skrev under observationernas gång användes för att analysera vårt empiriska material. Enligt Aspens (2011) har fältanteckningarna i syfte att beskriva vad som händer under observationens gång, vem som säger vad, när situationerna uppstår samt den uppfattning som forskaren får av situationen. Det var till vår fördel också att ha förkunskap. Att vi har de förkunskaper kring vårt studerande område gav kunskaper som gjorde att frågorna vi ställde blev mer specialiserade.

6.5 Deltagare

Valet av förskola gjordes utifrån kännedom av att förskolan består av majoriteten av flerspråkiga barn. Anledningen till att vi bara observerade på en avdelning var genom pedagogernas önskan då de ansåg att det fungerade bäst för verksamheten. Under vår observation deltog tre pedagoger från en äldre barns avdelning på den utvalda förskolan. Pedagogerna som deltog i studien var två barnskötare och en förskollärare med lång erfarenhet inom arbete på mångkulturella förskolor. Valet av pedagoger som deltog gjordes av den valda förskolan eftersom de önskade att vi var på just den avdelningen under alla observationer.

Det var utmanande att hitta flera mångkulturella förskolor som var villiga att ta emot oss med så kort framförhållning. Därav gjorde vi valet att bara göra våra observationer på en förskola. Detta gav oss dock möjligheten att vistas flera gånger på samma avdelning och samla in djupare empiri.

6.6 Etiska överväganden

Enligt Vetenskapsrådet (2002) finns det fyra krav som forskaren ska ta i beaktning för att hantera eventuella risker kring deltagande i den aktuella studien. De fyra kraven är; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet

och nyttjandekravet. Informationskravet handlar om att de eventuella deltagarna ska få information om studiens syfte. Detta är för att de ska få en uppfattning om vad det är de deltar i. Samtyckeskravet handlar om att deltagarna alltid har rätt att bestämma över sin egen medverkan. Samtycket kan ske genom exempelvis en samtyckesblankett som deltagaren får skriva under. Blanketten innehåller oftast information kring studien samt deltagarens rätt att avbryta. Konfidentialitetskravet betyder att deltagarnas personuppgifter ska förvaras på ett säkert sätt som gör att ingen annan än de berörda i studien har tillgång till dessa. Det sista kravet är nyttjandekravet. Detta krav innebär att materialet som samlats in för den aktuella studien bara används i ett enda syfte.

Deltagarna som deltog i studien har utifrån en samtyckesblankett (se bilaga 1) godkänt att vara en del av vår studie. Deltagarna informerades om studiens syfte och hur vi studenter skulle gå till väga för att samla in empiri. I enlighet med Vetenskapsrådet (2002) har deltagarna en frivillighet att delta och har rätt till att avbryta sin medverkan när som helst under studiens gång. Deltagarna kunde ge godkännande själva då de är över 18 år. Hade vi observerat barn hade vi behövt ha samtycke från vardera barns vårdnadshavare. Vi valde att inte ha med barn som deltagare i vår studie då vår studie syftar på att observera pedagogers arbetssätt och inte hur barnen blir påverkade av dessa. Deltagarna fick också ta del av informationen att den insamlade empirin endast skulle användas till forskningsstudien. Anteckningarna vi gjorde under våra observationer raderades efter resultatens sammanställning.

Deltagarnas personuppgifter kommer inte ges ut till någon annan än mellan oss studenter och i studien används inte deltagarnas riktiga namn eller namnet på förskolan. Detta görs för att det inte ska kunna gå att identifiera vilka deltagarna är. Deltagarna kommer också få information om när och var studien kommer publiceras. Enligt Vetenskapsrådet (2002) kan deltagarna ta del av de slutsatser som studien kommit fram till men det är inget krav.

6.7 Genomförande

Vi antecknade vad pedagogerna sade och gjorde som hade med språk att göra i olika situationer. Vi valde att fokusera på varsin pedagog för att få en bredare översikt på hur pedagogerna arbetade och vi kände att vi kunde vara mer närvarande i observationerna då.

Under en av observationerna ställde vi även fem frågor;
Hur arbetar du med det bildstöd som finns runt om i miljön?
Hur ser du på ert arbete med flerspråkiga barn?
Vad för yrkestitel har du?
Hur länge har du jobbat inom den mångkulturella förskolan?
Vad är enligt dig den största utmaningen med att arbeta med ord -och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn?

6.7.1 Vardagssituation

Under våra tre dagar ute på förskolan fick vi möjlighet att vara med i och observera olika vardagssituationer. Dessa situationer kunde vara alltifrån bokläsning, samlingar, en måltid och hallsituationer.

Vi lyssnade in hur pedagogerna samtalande med barnen och ifall pedagogerna benämnde klädesplagg ute i hallen samt besvarade barnens frågor. Vi följde med pedagogerna ut på gården och observerade hur de agerade med språkundervisningen. Under bokläsningen kunde vi samtidigt som vi deltog, samla in empiri kring kroppsspråk, betoningar och tonlägen för att få fram bokens berättelse. I samlingarna som vi fick delta i var det mycket fokus på hur pedagogerna samtalande med barnen, vilka frågor som ställdes och hur de arbetade med upprepning och förklaringar för barnen. Vid en av samlingarna fick vi även ta del av ett födelsedagsfirande och den måltidssituation vi deltog i var ett mellanmål som ägde rum utomhus.

6.7.2 Fri lek

Vi deltog och observerade ett flertal olika leksituationer mellan barn och pedagoger där vi tittade på hur pedagogerna samtalande med barnen i lekarna. Detta skedde både inomhus och utomhus men vi insåg snabbt att det var svårare att observera

pedagogerna utomhus, eftersom det var mycket rörelse vilket gjorde det svårt att observera pedagogernas arbete. Vi upplevde också detta som en situation där pedagogerna använde tillfället att samtala med varandra i stället för med barnen. Vi valde därmed att inte fortsätta studera pedagogerna utomhus då det inte gav vår forskning något givande material. Observationerna var lättare att genomföra inomhus då det är ett mer avgränsat område. Området bestod av två stora rum och en ateljé inne på avdelningen. Vi antecknade när pedagogerna använde sig av olika avancerade ord och begrepp i de olika rummen och situationerna för att se hur de användes och om begreppen förklarades för barnen.

6.7.3 Undervisningssituation

Vi fick möjligheten att observera två planerade undervisningssituationer som handlade om samarbete. Vi fokuserade på att anteckna hur pedagogerna introducerade aktiviteten, förklarade regler, benämnde ord och hur de samtalade med barnen. Till en början var det bara en av oss som satt med då den andra observerade en annan pedagog ute i hallen. Efter en stund kom den andra av oss in i rummet och hjälpte till att observera en av de två pedagogerna som höll i undervisningssituationen.

6.8 Analysmetod

Vi valde att använda oss av en tematisk analys för att analysera vår insamlade data. Tematisk analys är en så kallad dataanalys vars syfte är att analysera och tolka mönster i framtagen data. Vi letade systematiskt efter koder och mönster som sedan skapade olika teman inom vårt område (Braun & Clarke, 2022). Detta innebar att vi kunde analysera och tolka mönster i vår insamlade data. Analysen innehåller också sex olika faser men vi valde att enbart utgå från fyra stycken då de är mest användbara i vårt arbete. Fas ett är bekantskap och menas att bli bekant med sin data, här läste vi igenom våra anteckningar noggrant. Fas två är att koda sin insamlade data. Vi valde att föra över våra fältanteckningar till ett dokument och sökte efter sådant som var intressant för vår studie. Vi skapade även kodord för dessa. Fas tre innebar att skapa teman och vi valde

att identifiera tre olika teman; upprepning, tydliggörande och begreppsförklaring. Dessa teman byggde vi upp efter vår data, frågeställning och egna kunskaper. Sista fasen bestod av att utveckla och granska de teman som skapats. Vardera tema ska vara betydelsefullt för forskningens huvudsyfte. Som Braun och Clarke (2022) säger så är det viktigt att gå igenom varje del var för sig, vilket vi gjorde.

En annan viktig del är att vara reflekterande forskare, det innebar att vi reflekterade över vårt arbete, ifrågasatte oss själva samt var eftertänksamma. Det ingick även här att kunna identifiera och granska våra inställningar, val och värderingar inom forskningsprocessen.

7. Resultat

I detta avsnitt kommer vi att presentera resultatet av vår insamlade empiri. Resultatet kommer att presenteras genom fyra olika teman: Upprepning av ord och begrepp, tydliggörande av ord och begrepp, avancerade ord och begrepp samt transspråkande.

7.1 Upprepning av ord och begrepp

I relation till vår frågeställning kan vi se att pedagogerna använde sig av upprepning av ord och begrepp som ett arbetssätt genom hela verksamheten dagligen. Detta skedde i spontana undervisningssituationer, planerade undervisningssituationer, fri lek, hallsituationer och måltidssituationer. Vi observerade hur pedagogerna upprepade ord och begrepp när de talade med barnen, både i vardagssituationer samt spontana och planerade undervisningstillfällen. I situationer som fri lek såg vi att pedagogerna ofta upprepade orden på vad leksakerna heter eller vissa ord i frågor.

*”- Lagar du mat? Vad lagar du för mat? Vad ska du bjuda på för mat?”
”- Ska du cykla, har du cykel där, ja, upp på cykeln”*

Under intervjun gav alla tre pedagoger uttryck för att de tyckte de fann utmaningar i att undervisa i ord- och begreppsförståelse. Pedagogerna beskrev att det var svårt att få barnen att skapa en förståelse, ordföljd, meningsuppbyggnader och sammanhang samt göra sig förstådda på det svenska språket. *”Upprepning och tjat”* var mycket viktigt enligt pedagogerna och lärloggar är ett hjälpmedel som gör att pedagogerna kan följa barnets språkutveckling inom ord- och begreppsförståelse. Men också genom barnens handlingar kan pedagogerna se om barnen har förstått innebörden av vissa ord och begrepp ifall barnen använder sig av dem i lek eller andra situationer. En pedagog uttalade sig om att barn oftast lär sig substantiv först men att de lägger mycket vikt i att barnen ska lära sig verb och adjektiv genom bokläsning. Just för att barnen

ska kunna sätta in ord och begrepp i sammanhang och skapa relationer till orden.

-Vad är enligt dig den största utmaningen med att arbeta med ord -och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn?

- Det beror mycket på barns utveckling. Det är svårt att veta vart de ligger i språket och i sitt modersmål.

Vi deltog också i en situation där en pedagog bad barnen att sätta sig ner på golvet för de skulle ha samling och då upprepade pedagogen "golv" flera gånger och pekade på golvet samtidigt. Vi satt också med vid ett bord när ett barn ritade och en pedagog påpekade att barnet ritade blåa hjärtan och uttryckte sig "Åh du ritar hjärtan, hjärtan och hjärtan. Ett blått hjärta. Ska du måla hjärtat blått?". I en sångsamling som vi närvarade vid i ett av de stora rummen så sjöng pedagogerna och barnen en namnsång tillsammans. Barnen och pedagogerna upprepade vardera barns namn två gånger samtidigt som de klappade i knät. Under fruktstunden som skedde efter uppmärksammade vi att pedagogerna upprepade fruktens namn varje gång de erbjöd en frukt till ett barn; "Vill du ha päron, vill du ha päron?". Vi närvarade också vid hallsituationen flertal gånger under dagarna och här kunde vi se att pedagogerna benämnde tydligt för barnen alla klädesplagg och upprepade och bekräftade det barnen sa.

- Sen jacka, jacka sen tröja, hänger du upp din overall, nej häng, häng upp den, ha den, ska du ha den på dig?

Vi såg att i planerade undervisningsformer skedde mycket upprepning. Vi fick möjlighet att sitta med och observera under en planerad undervisningssituation där samarbete och att arbeta tillsammans var syftet. Vi såg att under självaste undervisningen upprepade pedagogerna ordet *tillsammans* många gånger och i flera olika sammanhang. Pedagogen ställde även en fråga där barnen skulle avsluta meningen med det specifika ordet, för att se ifall barnen hade förstått. "Detta ska vi göra...? *Tillsammans!*". Detta är ett bra sätt för att få barnen att själva upprepa ordet och även se i vilket sammanhang ordet används i. Vi deltog också i en undervisningssituation där pedagogerna visade genom rollspel vad det var barnen skulle göra och fortsatte att upprepa ordet "tillsammans", men även begreppen samarbete och arbeta tillsammans. Pedagogen valde

alltså att använda sig av synonymer för att skapa möjlighet för barnen att få en innebörd av vad ordet "tillsammans" indikerar. Under undervisningens gång valde också pedagogerna att bekräfta när barnen arbetade tillsammans genom att ge uppmuntran så som *"bra samarbete, härligt, bra, bra ni arbetar tillsammans"*. I slutet av undervisningen såg vi att pedagogerna valde att ställa öppna frågor som visar ifall barnen har förstått innebörden. När barnen svarade valde pedagogerna att upprepa barnens svar genom bekräftelse.

Det är gynnsamt för barnen att få uppmuntran och höra det uppreparande ordet i samma mening för att skapa en relation till ordet eller begreppet. I detta fall finns det en chans att genom pedagogernas positiva uppmuntran får barnen möjlighet att koppla ihop ordet tillsammans som något positivt barnen gör med varandra.

En annan situation vi observerade var en morgon när en pedagog sa "god morgon" till ett barn, då bad pedagogen att barnet skulle säga "god morgon" tillbaka. Sådana här situationer skedde vid olika tillfällen. Vid mellanmålet när pedagogen frågade om barnen ville ha ost eller kalkon på sin smörgås så bad pedagogen att barnen skulle upprepa och säga hela meningar med orden ost eller kalkon i. Att be barnen upprepa orden efter vad pedagogerna sade var didaktiska val

Att upprepning sker i många olika situationer gör att det skapas möjligheter till att skapa bredd på vilka ord och begrepp som talas och används. Barnen får möjlighet att lära sig många nya ord och begrepp som de kanske inte annars hade hört eller får höra i sin hemmiljö.

"-Mycket ligger på att upprepa och tjata. Tjata låter inte så bra, men det är det vi gör och måste".

7.2 Tydliggörande av ord och begrepp

Temat tydliggörande av ord och begrepp valde vi efter att vi under våra observationer uppmärksammade att pedagogerna arbetade mycket med detta. Dessa situationer uppstod både i vardagssituationer och undervisningssituationer. Arbetssättet

som pedagogerna använde sig av byggde på att tydliggöra saker som de gjorde tillsammans med barnen.

En undervisningssituation där vi satt med i fick vi se hur två pedagoger förklarade en aktivitet för barnen. De båda berättade och visade genom rollspel. Under aktiviteten skulle barnen, två och två, balansera varsin ärtpåse på huvudet från en punkt till en annan. Detta förtydligade pedagogerna innan barnen skulle börja genom att själva först gå banan med varsin ärtpåse på huvudet och pratade med barnen om vad de gjorde under tiden. När vi deltog i denna situation fick vi möjligheten att observera pedagogerna genom inifrånperspektivet. Detta perspektiv hjälpte oss att se hur pedagogerna agerade och varför de agerade så. Utifrån detta perspektiv såg vi att pedagogerna gav barnen en tydlig beskrivning av hur barnen skulle göra och att barnen samtidigt fick en uppfattning av vad som förväntas av dem. Vi fick möjligheten att delta i samma aktivitet under två olika undervisningssituationer där pedagogerna förklarade aktiviteten på samma sätt båda gångerna.

- Ni ska balansera ärtpåsen på huvudet
- Hålla varandra i händerna
- Man får gå sakta
- Hålla fokus

Under våra vistelser och observationer på förskolan uppmärksammade vi att pedagogerna arbetade mycket med att förklara och beskriva för barnen vad som skulle hända. De berättade i förtid för att barnen skulle hinna avsluta det som de höll på med och när pedagogerna berättade vad som skulle ske var de tydliga och noggranna.

- Vi ska börja städa nu, sedan ha samling och äta frukt, efter det ska några gå ut och några vara med i en aktivitet.
- Mössa först och sedan väst.
- Nu leker vi inte den leken, vi ska snart äta frukt och sen ska vi leka tillsammans.

Pedagogerna var under våra deltagande observationer noga med att förklara begreppen och orden för barnen. Detta arbetssätt användes för att ge barnen en tydlighet kring ordet eller begreppet som förklarades.

Vi kunde se att pedagogerna arbetade med tydlighet på olika sätt, ett till sätt vi uppmärksammade var att de använde olika ord för att beskriva samma sak. I den aktivitet vi deltog i skulle barnen samarbeta och då sade pedagogerna både ”arbeta tillsammans, samarbeta, vara två och två samt hjälpas åt”. Det var under flera situationer som vi deltog i som vi kunde se att pedagogerna arbetade på detta sätt när de pratade med barnen. Genom att barnen får höra synonymer till ett och samma ord kan de hjälpa dem att koppla ihop orden med ett ord som kanske redan är känt för dem. Hör barnen att de ska jobba tillsammans och vet vad det betyder och att pedagogen sedan säger ”vad bra ni samarbetar” får de möjlighet att koppla samman dessa ord. En förståelse för det nya ordet kan då skapas och barnet kan på detta vis utveckla och bredda sitt ordförråd inom svenskan.

Tydlighet när det kommer till språkundervisning kan även vara att pedagogerna visar tydligt för barnen vad det är de menar med det som de säger. I en situation uppmärksammade en pedagog en leksakskrokodil som ett barn höll i. Pedagogen sade då att det var en krokodil och började sjunga ”nyss så träffa jag en krokodil”. Under tiden som pedagogen sjöng visade pedagogen samtidigt alla delar på krokodilen som de sjöng om, svansen, magen med mera. Detta är ett sätt att arbeta med tydlighet, att både säga ordet och visa det samtidigt. Vilket kan göra det lättare för barnen att göra kopplingar mellan ord och verklighet.

Vi satt ner tillsammans med några barn som pärlade vid ett bord. En pedagog hade strykt en pärlplatta åt ett barn och när pedagogen skulle lägga den på barnets hylla förtydligade pedagogen för barnet genom att visa påsen som pärlplattan skulle ligga i. Sedan pekade pedagogen ut i hallen och förklarade för barnet att pärlplattan kommer att läggas på hyllan. Vi kunde se att under hela situationen var pedagogen noga med att barnet var med i samtalet och såg vad pedagogen visade. Det var tydligt att pedagogen ville att barnet skulle förstå var pärlplattan tog vägen och att barnet fick med sig den hem.

- Din pärlplatta ligger i denna påse
- Jag lägger påsen på din hylla, i hallen

Hallsituationen är ett tillfälle där pedagogerna kan arbeta mycket med barnens språkutveckling och tydliggörande i språket. Det vi såg när vi var med i hallen var att de använde tydliggörandet när det kom till barnens olika klädesplagg. När pedagogerna hjälpte barnen i hallen benämnde de barnens olika klädesplagg samtidigt som de pekade på dem. Tydlighet skedde genom att pedagogerna förklarade för barnen varför de skulle ha just overallen blev synligt här. Genom att ge barnen tydliga förklaringar och exempel kan det underlätta för barnen att skapa sig en förståelse för situationen och göra egna kopplingar till språket.

- Det är kallt ute, ni kommer frysa med bara jacka, jag ska ha överdragsbyxor.
- Vill du ha dina skor i stället för stövlar
- Din mössa ligger på hyllan

7.3 Avancerade ord och begrepp

Under våra observationer lade vi märke till att en del pedagoger använde sig av avancerade begrepp och slangord. Vi reflekterade kring om barnen faktiskt förstod vad pedagogerna menade med dessa ord eller om det bara blev ord som inte gav någon språklig utveckling. Vi observerade också hur pedagogerna förklarade vad orden betydde.

I de situationer där vi deltagit i har vi reagerat på att ord och begrepp som pedagogerna använder är avancerade ord. Pedagogerna har använt sig av ord så som ”fiffigt, rådjurskid, dekoration, komplett och vokaler.” Vi närvarade vid situationer där förklaringar av ord och begrepp skedde. Vi satt med när en pedagog målade med asfaltskritor tillsammans med ett barn. Pedagogen uppmärksammade en blomma som var målad och förklarade att det var en vårbomma för barnet. Sedan förklarade pedagogen vad våren var för något. Detta är ett praktiskt exempel på spontan språklig ord- och begreppsundervisning. Barnet lekte och pedagogen berättade om våren och blommor. Det blir ett naturligt samtal som kopplas till barnens vardag.

Många situationer där pedagog förklarade vad ord eller begrepp betydde var i planerade undervisningssituationer. Till exempelvis när barnen skulle ha en samarbetsövning så frågade

barnet vad en viss sak är för något, pedagogen visade och berättade att det är en ärtpåse.

En annan planerad undervisningssituation där vi deltog i var en samling där ett barn fyllde år. Pedagogen och barnet samtalade om födelsedagen och pedagogen frågade om barnet hade haft ett födelsedagskalas. Barnet gav inget direkt svar. Förstod barnet vad som menades med födelsedagskalas?

7.4 Transspråkande

När vi satt ner på golvet tillsammans med pedagogerna såg vi att de var delaktiga och pratade med barnen i deras lek. Vi uppmärksammade att pedagogerna oftast använde sig av svenskan när de pratade med barnen. I några av situationer vi observerade valde pedagogerna att använda engelska för att kommunicera med barnen. Men att de sedan försökte få ett svar på svenska. Detta skedde under flera situationer som vi deltog i så som en situation där en pedagog och ett barn samtalade om mönster på strumporna i en samlingsituation.

I enlighet med vår frågeställning uppmärksammade vi ett arbetssätt under vårt deltagande på förskolan där pedagogerna ställde många frågor till barnen. Dessa frågor ställdes både i vardagsituationer och undervisningssituationer som vi deltog i under våra observationer. Fick pedagogerna inga svar ställde de en ny fråga, kunde vara samma innebörd men med andra ord eller en helt ny fråga, även ibland på engelska. Det pedagogerna gjorde då för att få in svenskan var att upprepa det barnet sade på engelska till svenska.

- Kan du berätta på svenska vad för idé det är?

7.5 Sammanfattning av resultat

Utifrån observation och analysmetod har vi, i relation till vår valda frågeställning, sett att de vanligaste arbetssätten pedagogerna använder sig av är tydliggörande, upprepning och transspråkande. Tydliggörande menas med att tydliggöra vad orden eller begreppen betyder i det sammanhanget som det

används i. Detta görs oftast genom kroppsspråk eller gestaltning från pedagogerna. Upprepning sker i nästan alla situationer och görs ofta i relation till att pedagogen vill att barnet ska upprepa något specifikt ord eller en fråga som pedagogen ställer. Transspråkande sker när en pedagog översätter det barnen säger på engelska eller sitt modersmål till svenska. Dessa arbetssätt är de främsta på just vår valda förskola och är eventuellt inte möjliga att generalisera till förskolor i allmänhet.

7.6 Analys

Sjöström (2021) beskriver didaktik ur ett praktiskt perspektiv vilket innebär att didaktik är allt som sker i verksamheten. Vårt resultat är strukturerat efter fyra olika teman kring olika arbetssätt som pedagogerna användes sig av ute på förskolan. Dessa olika teman fick vi fram genom att analysera vår empiri och få fram det som var mest markant från pedagogernas arbete med ord och begrepp. Sandell Ring (2021) tar upp att läroplanen skriver fram att pedagoger som är verksamma på förskolan ska arbeta med undervisning kring ord och begrepp samt hur dessa kan kopplas in i olika situationer. Vårt resultat visar att pedagogerna på vår valda förskola arbetar med ord och begrepp i både planerad och spontan undervisning. Eftersom vi valde att fokusera på den praktiska delen av det didaktiska perspektivet har vi observerat vilka arbetssätt pedagogerna använder sig av. Ingen data kring deras teoretiska planering har därför samlats in och därför kan inte en koppling göras till ifall läroplanen används i planering.

Transspråkande arbetssätt innebär att pedagogerna kan använda sig av barnens olika språk i undervisningen. Detta för att skapa ett sammanhang för barnen och att de lättare ska kunna göra kopplingar till de nya orden och begreppen (Sandell Ring, 2021). Pedagogerna var noga med att barnen skulle förstå och kunna göra kopplingar mellan orden och begreppen de får ta del av. När det kom till just transspråkande använde sig pedagogerna av både svenska och engelska i kommunikationen med barnen. De kunde ställa en fråga på svenska, fick de sedan inget svar på frågan ställde de samma fråga fast på engelska. I majoriteten av dessa fall vi observerade fick pedagogerna ett svar de var nöjda med när de använde sig av detta arbetssätt.

I vårt resultat blev det tydligt att pedagogerna ställde många frågor till barnen i olika situationer. Det kunde vara allt från vilken frukt barnen ville ha till om de ville ha skor eller stövlar på sig. Sandell Ring (2021) tar upp pedagogers arbetssätt och hur viktigt det är att de utformar arbetssätten på ett givande sätt. När det kommer till just frågor är det viktigt att de är ställda på det sättet att de blir kopplingsbara för barnen. I många fall kan pedagogerna hamna i fälla att frågorna blir värderande vilket ska undvikas. De ska visa ett intresse i barnens kulturer men inte lägga fram det på ett sätt som får barnen att kännas sig som att de inte tillhör kulturen de lever i. I vårt resultat fokuserar frågorna mer på de saker som sker i både undervisning och vardagssituationer. Pedagogerna frågar inriktar sig mestadels på att få förtydligande från barnen i olika situationer. Det är inte frågor om olika kulturer eller olika traditioner som lyfts fram.

Wahlström (2023) beskriver den didaktiska triangeln, vilket indikerar på samspelet mellan innehåll, pedagog och barn. Vi har bara valt att fokusera på samspelet mellan pedagog och innehåll i denna studie. Genom att vi har utfört observationer där vi observerat pedagogernas arbetssätt och handlingar har vi sett hur pedagogerna väljer att göra didaktiska val för att främja barnens ord- och begreppsförståelse. Innehållet i undervisningarna är varierande och det är pedagogerna som bestämmer och hanterar innehållet som ska undervisas om. Vi har inte samlat in data i sig om vad för olika ämnen pedagogerna undervisar om, utan har bara fokuserat på HUR pedagogerna undervisar. HUR är en av de didaktiska frågorna inom det didaktiska teoretiska perspektivet. Wahlström (2023) trycker på att de didaktiska frågorna kan vara ett hjälpmedel för att hjälpa pedagogerna få svar på vad barngruppen behöver lära sig. HUR-frågan kan kopplas in genom att vi har fått fram ett resultat på hur pedagogerna arbetar med att främja flerspråkiga barns ord- och begreppsförståelse. Som resultatet visar så är det genom upprepning, tydliggörande, transspråkande och användandet av avancerade ord.

VAD-frågan är också central när det kommer till undervisning och i detta fall undervisningen med bland annat avancerade ord. VAD-frågan kommer även in i valet av alla begrepp pedagogerna använder sig av, inte bara av avancerade ord. VAD kan också handla om innehållet i undervisningen och behöver inte bara vara fokuserat på ordvalen. I vårt fall har vi studerat

och sett att pedagogerna använde sig av avancerade ord i sina undervisningar vilket är ett slags innehåll om vad det är barnen ska få möjlighet att lära sig. Pedagogerna bestämmer som sagt innehållet på undervisningen i relation till vad det är barnen är i behov av att lära sig om. Varför är också en av de didaktiska frågorna och här kommer relationen mellan pedagog och innehåll in igen.

VARFÖR menas med varför barnen ska lära sig just detta. I detta fall är det varför barnen ska lära sig svenska ord och begrepp. Pedagogerna uttrycker att det är viktigt att barnen ska kunna skapa sig en ordföljd, meningsuppbyggnad och kunna göra sig förstådda.

NÄR är den sista av de didaktiska frågorna och vi kan se ur resultatet att undervisning kring ord och begrepp sker hela tiden under dagarna på förskolan. Det finns ingen bestämmelse om när undervisning om just ord och begrepp ska ske, utan att den finns med hela tiden under varje vardagssituation och i både planerad och spontan undervisning.

8. Diskussion

I detta avsnitt kommer vi diskutera vårt resultat och analys. Vi kommer titta tillbaka på tidigare forskning samt vad vi sett i koppling mellan teori och tabeller.

8.1 Resultatdiskussion

Syftet med vår studie var att undersöka hur pedagoger på en mångkulturell förskola undervisar i svenska som andraspråk för att stärka barnens ord- och begreppsförståelse. Vi har observerat pedagogers arbetssätt i olika situationer på en mångkulturell förskola. Detta kommer vi nu att diskutera utifrån vårt resultat, kopplingar till tidigare forskning och utifrån vad vi sett.

8.1.1 Vikten av ord- och begreppsförståelse

Wong och Samudra (2019) studie visar på vikten av upprepning hos barn med annat förstaspråk än det som undervisas på förskolan. Flerspråkiga barn har lättare att ta till sig orden och skapa en förståelse för dem om de upprepas flera gånger i olika sammanhang. Vårt resultat påvisade att pedagogerna arbetade på detta arbetssätt där de använde sig av tydlighet kring ord och begrepp.

Bruce et al. (2016) skriver också om svårigheterna kring kommunikation mellan barn och pedagog när det kommer till olika förstaspråk. På förskolan där vi utförde våra observationer pratade majoriteten av barnen engelska eller sitt modersmål. Pedagogerna uttryckte inte någon negativ bild av detta när vi var på plats men vi ställde inga specifika frågor kring detta heller. Wahlström (2023) skriver om VARFÖR-frågan i det didaktiska perspektivet vilket grundar sig i hur pedagoger lägger upp undervisningen. Varför ska de arbeta på just detta sätt och varför ska barnen ta del av just denna undervisning. Genom intervjuerna fick pedagogerna berätta om deras arbetssätt och då uttryckte de vikten av att arbeta med upprepning hos flerspråkiga barn och hur viktigt det är för att ge dem en bra grund i det svenska språket.

Vi kunde även se utifrån vårt resultat att de hade ett stort arbete kring tydlighet när det kommer till språkundervisning på förskolan. Pedagogerna var noga med att barnen skulle förstå vad det var pedagogerna ville förmedla när de pratade med barnen. Szecsi et al. (2017) studie visade att pedagogerna som deltog tyckte det var viktigt att använda sig av bilder och pekböcker när det kom till arbetet med ord och begrepp. De uttryckte även att det var lika viktigt att arbetet med ord och begrepp i spontan som planerad undervisning. Vårt resultat visar dock att de var noga med att arbeta med ord- och begreppsförståelse under hela dagarna på förskolan, inte bara i planerad undervisning. Wahlström (2023) lyfter även om den didaktiska frågan HUR som beskriver hur pedagogerna arbetar med ett visst ämne. I vår studie blir detta hur pedagogerna arbetar med ord- och begrepp med flerspråkiga barn. Som vi beskriver innan var pedagogerna noga med att barnen skulle förstå det som pedagogerna förmedlade. Detta visar på ett arbetssätt där de i alla situationer vill vara så tydliga som möjligt för att underlätta för barnen. Detta arbetssätt visar ett tydligt sätt på HUR-fråga ses i deras undervisning både planerad som spontan.

Pollard-Durodola et al. (2024) har gjort en studie som belyser vikten av en blandning av avancerade och vardagliga ord i undervisning med flerspråkiga barn. Genom att väva in en blandning av avancerade och vardagliga ord tyckte pedagogerna att de såg en djupare ordförståelse hos de flerspråkiga barnen. I vårt resultat kan vi se att pedagogerna använde avancerade ord när de pratade med barnen.

Wahlström (2023) nämner den didaktiska frågan VAD inom det didaktiska teoretiska perspektivet. Vad det är barn ska lära sig. Här kan vi se att pedagogerna väljer att göra ett didaktiskt val när de väljer vilka ord och begrepp barnen får ta del av. Detta går också in i den didaktiska triangeln i relation mellan innehåll och pedagog, då det är pedagogerna som bestämmer innehållet på undervisningen.

8.1.2 Pedagogers erfarenhet

Pedagogerna fick berätta under intervjuerna för oss hur de ser på sitt eget arbete med flerspråkiga barn. Alla tre pedagoger var överens om att det är utmanande men också givande då de lär sig mycket av varandra. Heikkilä och Lillvist (2023) studie

beskriver hur pedagoger ser på sitt arbete tillsammans i arbetslaget och hur de stärks av varandras olika erfarenheter. Pedagogerna uttrycker att det är mycket givande att arbeta i ett arbetslag där alla besitter olika erfarenheter och kunskap. Detta uttryckte även pedagogerna i våra intervjuer att de ansåg vara mycket givande för deras arbete. Alla pedagogerna hade lång erfarenhet av arbete med flerspråkiga barn och stärkte varandra genom detta.

De fann även många utmaningar i att arbeta med flerspråkiga barn, till exempel att de själva inte talar barnens modersmål, att de finns utmaning i att lära ut adjektiv och verb samt att skapa sammanhang för barnen där de kan använda sig av de ord och begrepp de får ta del av. Som Johnston (2023) beskriver så är det många pedagoger som uttrycker en oro kring just ord och begreppsförståelsearbetet och att arbetet oftast skiljer sig åt beroende på vad för barn som deltar i undervisningen. Barnen som vistades på vår förskola hade alla olika förutsättningar inom språket och behöver olika hjälpmedel. I och med att pedagogerna får ta del av fortbildningar, varandras erfarenheter och kunskaper samt tar hjälp av olika hjälpmedel och kroppen försöker de skapa så goda förutsättningar för barnen som möjligt. Som Björk-Willén et al. (2018) beskriver så kan pedagogerna stötta barnen och hitta nya sätt till kunskapsinläring och utveckling inom språket och ord och begreppsförståelsen. Vi fick höra många avancerade ord under vår vistelse som pedagogerna använde när de samtalande med barnen, vilket vi först var lite skeptiska till. Men nu i efterhand kan vi se i relation till vårt resultat att det är en möjlighet för barnen att skapa och bredda sin förståelse, om pedagogerna också förklarar vad begreppet betyder. Att få samtala med vuxna kan, enligt Björk-Willén et al. (2018), vara en bekvämlighet för barnen då de vuxna kan ge stöd för den kommunikativa utvecklingen inom ord- och begreppsförståelse. Som Berggren och Söderlund (2023) nämner kan pedagoger bli språkliga förebilder för barnen genom att hjälpa barnen att sätta in ord och begrepp i ett sammanhang för att skapa en förståelse för en situation. Vi såg att pedagogerna på vår valda förskola alltid var positiva till att stötta barnen i deras språkutveckling, vilket kan skapa möjlighet för barnen att göra sig förstådda. Som Kibsgaard (2019) påpekar så har pedagogernas sätt att vara med barnen stor inverkan på barns språkinläring.

Pedagogerna kan genom att anpassa sin undervisning öka barnens intresse för att lära sig ett nytt språk. I den didaktiska triangeln uttrycker Wahlström (2023) samspelet mellan innehåll och pedagog. Pedagoger har makten att anpassa undervisningen och undervisningens innehåll. Genom att anpassa undervisningen så den är på barnens enskilda nivå kan det möjliggöra att barnen får möjligheten att skaffa sig ett större ordförråd. Norling och Sandberg (2018) berättar att det är viktigt att barnen får möjlighet att leka med symboler, bokstäver och ord. Att öka barnens intresse för att läsa och skriva på det svenska språket kan öka barnens intresse för det svenska språket och kan ge möjlighet till att lära sig nya ord och begrepp.

Utifrån intervjuerna kunde vi nå inifrånperspektivet (Hellman & Hellman, 2020) och få en inblick i hur pedagogerna arbetade med barnens språk och kulturer. En pedagog berättade att de uppmärksammar barnens kulturer och traditioner genom att samtala om de specifika traditionerna, men att de inte gör något firande av det. Här kan vi koppla in didaktiska frågan VARFÖR (Wahlström, 2023). Varför pedagogerna lär ut om barnens olika språk, kulturer och traditioner. Här får barnen möjlighet att lära sig nya ord och begrepp kring andra kulturer och traditioner, vilket är ett bra sätt att skapa tillhörighet och gemenskap.

8.2 Metoddiskussion

Vi valde att utföra en mikro-etnografisk studie där vi gjorde en deltagande observation. Vi känner att detta metodval var rätt för vår studie då vi fick möjlighet att bli ett med vardagen som sker på förskolan. Utifrån detta kunde vi se hur pedagogerna arbetade med ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn. Vi valde att observera ur ett inifrånperspektiv på en förskola där vi vet att det vistas till största del flerspråkiga barn. Förskolan är dessutom välkänd hos en av oss studenter då en av oss har haft verksamhetsförlagd utbildning på förskolan tidigare. Detta trodde vi i början skulle bli lite besvärligt då en av oss redan hade lite förkunskaper om pedagogernas arbetssätt men i och med att en av oss inte hade någon förkunskap kunde vi få in ett nytt perspektiv i observationerna. Som nämnt i metodavsnittet beskriver Hellman och Hellman (2020) om just förkunskaper och hur det kan ses både som något negativt och positivt. Det

kan komma med förgivandetaganden men också specialiserade frågor. I vårt fall blev det att vi kunde se pedagogernas arbetssätt ur bland annat ett inifrånperspektiv, vilket betyder att vi har försökt förstå oss på hur pedagogernas handlingar blir meningsfulla för barnens ord- och begreppsförståelseutveckling. Om båda hade haft tidigare erfarenhet av förskolan kunde det också vinklat vår syn på pedagogernas arbetssätt.

Detta leder oss också in på diskussionen kring hur ärliga och uppriktiga våra observationer egentligen är. Pedagogerna visste sedan innan att vi skulle observera dem och deras arbetssätt med flerspråkiga barn. Risken finns att pedagogerna vinklade sitt arbetssätt för att det skulle se bättre ut och för att vi skulle se att de utförde ett bra jobb. Men ifall pedagogerna vinklade sitt arbete och försökte arbeta så bra som möjligt ser vi det som en vinst i sig för barnens skull. Det kanske öppnade upp pedagogernas syn på sitt arbetssätt och kanske väljer de att fortsätta arbeta på detta sätt.

I och med att vi utförde både observationer och intervjuer fick vi möjlighet att ta del av pedagogers arbete med ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn. Detta gjorde att vi också fick syn på sådant som pedagogerna själva kanske inte reflekterat över. Det kan även bero på att pedagogerna är ”hemmablinda” i sin undervisning. Arvastson och Ehn (2009) beskriver att genom observationer kan vi få syn på sådant som pedagogerna inte är medvetna om att de gör. Det kan vara saker som pedagogerna tar förgivet och invanda beteenden vilket kan leda till en ”hemmablindhet”. Vi frågade dock inte pedagogerna om detta i våra intervjuer men i efterhand hade vi sett det som intressant och givande för studien att veta hur pedagogerna såg på detta.

Vi har dock märkt att pedagogerna beskriver sitt arbete med olika utvecklade svar. Vissa av dem beskriver med enstaka ord medan andra beskriver mer ingående. Detta kan bero på att pedagogerna har olika yrkestitlar. Två pedagoger har barnskötare som yrkestitel och en pedagog har förskollärare som yrkestitel. Putjata (2018) beskriver att pedagoger kan ha olika uppfattningar om arbetet med flerspråkighet då pedagoger besitter olika erfarenheter och kunskaper. Det kan bero på oro och hur bekväma pedagogerna är i sin yrkesroll. I självaste verksamheten skulle vi inte kunna peka ut vem som är

barnskötare respektive förskollärare. Men i intervjun kan vi se hur pedagogerna svarade kopplat till yrkestitel på grund av ett mycket mer utvecklat svar. Alla tre pedagoger har jobbat inom mångkulturella förskolor mellan 20-30 år vilket gör att alla har stor erfarenhet av flerspråkigt arbetet.

Förskolan valde avdelning som vår observation skulle ske på. Därav blev även deltagande pedagoger valda åt oss också. Pedagogerna på avdelningen fick dock välja själva om de ville delta men alla tre pedagoger valde att skriva på samtyckesblanketten och delta i vår studie. Det var bra att alla tre pedagoger deltog då det bidrog med en större bredd till studiens resultat. Resultatet kanske hade sett annorlunda ut om inte alla tre hade deltagit. Vi fick även in empiri kring om yrkestitlarna spelade någon roll i detta fall samt hur ett och samma arbetslag samtalar om samma arbetssätt. Hade vi fått möjligheten att observera flera arbetslag hade det kanske kunnat komma att ändra resultatet.

Vi valde att använda oss av en tematisk analysmetod i vår studie för att analysera vår insamlade empiri. Det blev ett tydligt sätt för oss att se vilka arbetssätt som pedagogerna använde då vi kunde dela in det i olika teman. Vi fick en helhet snabbt över vad som vägde tyngst i arbetet med ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn. De fyra olika stegen inom den tematiska analysen som vi använde oss av, hjälpte oss att strukturera upp den insamlade data och få en överblick från det vi hade skrivit ner i våra fältanteckningar från observationerna. Att läsa igenom fältanteckningarna genom dessa stegen hjälpte oss också att hitta koder och teman som vi sedan analyserade och gav oss resultat kopplat till vår frågeställning. Denna analysmetod var effektiv för vårt arbete men om vi hade använt oss av en annan metod kanske vårt resultat hade lagts fram på ett annorlunda sätt. Vi hade inte fått fram våra fyra teman men det hade kunnat bidra till att vi såg andra saker i pedagogerna arbete, vilket också hade varit intressant.

Som Hellman och Hellman (2020) nämner så är vikten att kunna skifta mellan olika perspektiv viktigt när en observation görs. Vi valde att bara använda oss av inifrånperspektivet då vi ansåg att det skulle ge oss bäst resultat och genomförande. Vi kan dock se nu i efterhand att det hade varit bra för studien ifall

vi hade utgått från flera olika perspektiv när vi observerade. Då det hade kunnat ge oss ett djupare och mer nyanserat resultat.

9. Slutsatser

Slutsatserna presenteras utifrån vår studies frågeställning; *På vilka sätt arbetar pedagogerna med ord och begreppsförståelse på en mångkulturell förskola?* Arbetssätt som pedagogerna använde sig av var tydliggörande, upprepning, användandet av avancerade ord och transspråkande. Detta genomsyrar hela arbetslagets arbetssätt och det sker dagligen i alla olika situationer planerade som vardagliga. Under våra observationer blev dessa arbetssätt tydliga och vårt resultat visar på att dessa fyra delar utgjorde en stor del av språkundervisningen. Vårt resultat visar även att arbetet med avancerade ord och begrepp utfördes mindre i relation till de andra tre arbetssätten. Vi såg att pedagogerna använde sig av avancerade ord och begrepp när de kommunicerade med barnen dock utan att förklara dessa.

10. Didaktiska implikationer

Genom att ta del av studien kan en inblick i språkundervisningen på en mångkulturell förskola ges. Studien fokuserar på ord och begrepp och därav får läsaren ta del av olika arbetssätt som pedagogerna använder sig av när det kommer till flerspråkiga barn. De som är verksamma inom förskolan kan ta inspiration av de arbetssätt som beskrivs i resultatet, speciellt om de är verksamma på en mångkulturell förskola. En variation kring hur arbetet ser ut och läggs upp beroende på vilken förskola och vilket arbetslag som pedagogerna arbetar är också viktigt att ha med sig. Detta kan bero på vilken kunskap kollegornas besitter, vilken barngrupp pedagogerna kommer arbeta tillsammans med samt om det är olika kulturer som samspelar på förskolan. Genom vår studie kan pedagoger ta del av andra pedagogers synvinklar som kanske kan komma att utveckla deras yrkesroll. Detta kopplat till ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn.

11. Vidare forskning

I vidare forskning hade det kunnat vara intressant att observera andra arbetslag och förskolor för att se hur de arbetar med ord- och begreppsförståelse hos flerspråkiga barn. Det hade också varit intressant att få observera andra pedagogers synvinklar och arbetssätt och om det skiljer sig gentemot våra deltagande pedagogers arbetssätt. Vidare forskning kring ifall resultatet hade blivit annorlunda om medlemmarna i ett arbetslag hade ändrats, exempelvis att majoriteten är förskollärare eller barnskötare hade kunnat utföras. Det hade varit intressant att forska vidare på hur arbetssätten påverkas ifall någon eller några pedagoger inte har svenska som sitt modersmål.

12. Referenser

- Arvastson, G., & Ehn, B. (2009) Observationens dynamik. I G, Arvastson., & B, Ehn (Red.) *Etnografiska observationer*. (s.19-31). Studentlitteratur.
- Aspers, P. (2011). *Etnografiska metoder* (2 uppl.). Liber AB
- Berggren, E., & Söderlund, S. (2023). *Populärkultur i förskolan: undervisning för språk- och kunskapsutveckling*. Gothia kompetens.
- Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Thematic Analysis. A practical guide*. SAGE.
- Bruce, B., Ivarsson, U., Svensson, A-K., & Sventelius, E. (2016). *Språklig sårbarhet i förskola och skola: barnet, språket och pedagogiken*. Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl.). Liber AB
- Björk-Willén, P., Pramling, N., & Simonsson, M. (2018). Språkundervisning i förskolan: Teoretiska principer och empiriska exempel. *Norsk senter for barneforskning*, 3-4, 39-57.
<https://doi.org/10.5324/barn.v36i3-4.2896>
- Hellman, A., & Hellman, J. (2020). Etnografi och deltagande observation. I A, Åkerblom ., A, Hellman., & N, Pramling (Red.) *Metodologi: för studier i, om och med förskolan* (s. 147-166). Gleerups.
- Heikkilä, M., & Lillvist, A. (2023). Multilingual educational teaching strategy in a multi-ethnic preschool. *Intercultural education*, 34(5), 516-531.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14675986.2023.2213657?needAccess=true&role=button>
- Johnston, B, T. (2023). Kindergarten teachers' vocabulary knowledge, practices, and influential factors: a multiple case study. *ProQuest Dissertations Publishing*, 1-154.
<http://ezproxy.bib.hh.se/login?url=https://www.proquest.com/di>

[ssertations-theses/kindergarten-teachers-vocabulary-knowledge/docview/2832645750/se-2?accountid=11261](https://www.sso.umu.se/theses/kindergarten-teachers-vocabulary-knowledge/docview/2832645750/se-2?accountid=11261)

Kibsgaard, S. (2019). Språkliga lärprocesser i förskolan. I S. Kibsgaard (Red.) *Vägar till språk i förskolan* (s. 65-88). Studentlitteratur.

Lunneblad, J. (2018). *Den mångkulturella förskolan: motsägelser och möjligheter* (2 uppl.). Studentlitteratur.

Norling, M., & Sandberg, G. (2018). Swedish Preschool teachers Perspectives On Multilingual Children's Emergent Literacy Development. *World Journal of educational research*, 5(1), 1-18. www.scholink.org/ojs/index.php/wjer

Pollard-Durodola, S., Gonzalez, G, J., Saenz, L., & Davis, S, H. (2024). The sustainability of content enriched shared book reading vocabulary practices and preschool emergent bilinguals. *International journal of bilingual education and bilingualism*, 27(3), 315-331. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/13670050.2023.2174372?needAccess=true>

Putjata, G. (2018). Multilingualism for life – language awareness as key element in educational training: insights from an intervention study in Germany. *Language awareness*, 27(3), 259-276. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09658416.2018.1492583>

Sandell Ring, A. (2021). *Mångfaldens förskola: Flerspråkighet, omsorg och undervisning*. Studentlitteratur.

Sjöström, J. (2021). Didaktik. I M, Holmqvist, (Red.) *Teorier för undervisning och lärande*. Gleerups.

Szecs, T., Lashley, T., Nelson, S., & Sherman, J. (2017). Teachers' perspectives on language assessment and effective strategies for young English language learners in Florida. *International journal of the whole child*, 2(2), 18-28. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1208896.pdf>

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet.

https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

Wahlström, N. (2022). *Läroplansteori och didaktik* (3 uppl.). Gleerups.

Wong, M, K., & Samudra, G, P. (2019). L2 vocabulary learning from educational media: extending dual-coding theory to dual-language learners, *Computer Assisted Language Learning. Institute of Education Sciences, U.S Department of education to New York University.*
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED614293.pdf>

Bilagor

Bilaga 1

[2024-04-23]

Information till dig som ska delta i en undersökning som genomförs av en student under utbildning

Du är inbjuden att delta i studien [Undervisning i ordförråd].

Studien syftar till att [Syftet med denna studie är att undersöka hur pedagoger på en mångkulturell förskola undervisar i svenska som andraspråk för att stärka barnens ordförråd].

Studien utförs som en del i min utbildning, inom [Förskolläraprogrammet, Examensarbete inom förskolepedagogiskt område, UV6078] vid akademien för [Lärande, Humaniora och Samhälle] vid Högskolan i Halmstad. Ansvarig lärare är [Anniqa Lagergren, Anniqa.lagergren@hh.se].

Dina personuppgifter behandlas inom studien endast enligt ditt samtycke, och enligt kraven i dataskyddsförordningen. Ditt deltagande i studien är helt frivilligt och du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak. Ett återkallande påverkar dock inte den behandling som skett innan återkallandet. Du kan också när som helst begära att få en kopia av dina personuppgifter.

[Materialet kommer delvis att behandlas inom [molntjänsten Office 365 från Microsoft], som Högskolan har ett personuppgiftsbiträdesavtal med.]

[Endast Regina Åkesson & Emma Svensson och vår lärare kommer att ha tillgång till dina personuppgifter]

De av dina personuppgifter vi kommer att behandla är: [namn, epostadress]

Dina personuppgifter kommer att raderas när examensarbetet är godkänt.

Personuppgiftsansvarig för studien är Högskolan i Halmstad, som nås via registrator@hh.se eller 035-16 71 00. Övrig information om hur Högskolan hanterar personuppgifter, och dina rättigheter utifrån dataskyddsförordningen, finns på www.hh.se/dataskydd. Har du frågor kan du också kontakta Högskolans dataskyddsombud, Anna Frederiksen, via dataskydd@hh.se.

Med vänlig hälsning

Regina Åkesson & Emma Svensson, repkes21@student.hh.se & Emmasv21@student.hh.se,
0730337513 & 0707773428
Examensarbete inom förskolepedagogiskt område och Lärande, Humaniora & Samhälle
Högskolan i Halmstad

hh.se

Högskolan i Halmstad • Box 823 • 301 18 Halmstad • Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Tel: 035-16 71 00 • registrator@hh.se • Org. nr. 202100-3203

Sida 1 (2)

Samtycke till deltagande i [Undervisning i ordförråd].

Jag har fått information om studien [Undervisning i ordförråd].

Jag har fått information om att de uppgifter som samlas in om mig kommer att behandlas konfidentiellt, på ett sådant sätt att min identitet inte kommer att avslöjas för obehöriga.

Jag är medveten om att min medverkan är helt frivillig och att jag när som helst och utan närmare förklaring kan avbryta mitt deltagande.

Underskrift

.....

Namnförtydligande

.....

Ort och datum